

Samenvatting door Dylan de Lee

1.1 JAGERS – VERZAMELAARS

De levenswijze van jagers-verzamelaars.

De eerste mensen hielden zich in leven door te jagen en voedsel te verzamelen. Vrijwel al hun tijd ging daaraan op. Het is daarom logisch dat hun cultuur er geheel door gevormd werd.

WAT WAREN KENMERKEN VAN DEZE CULTUUR?

Omdat jagers-verzamelaars het wild volgden, hadden ze geen vaste woonplaatsen. Ze verbleven in eenvoudig te bouwen hutten. Een nomadisch bestaan dus.

Jagers-verzamelaars geloofden in natuurgoden en in een leven na de dood. In grotten zijn schilderijen van dieren, mensen en wapens gevonden. Misschien waren die bedoeld om geluk bij de jacht af te smeken. Zo'n schilderij zou dan magische krachten bezitten.

1.2 HET ONTSTAAN VAN LANDBOUW

Het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen.

Landbouw ontstaat als mensen niet meer leven van wat de natuur toevallig opbrengt, maar daar zelf invloed op gaan uitoefenen door het aanplanten van bepaalde gewassen en het in de gevangenschap houden van bepaalde dieren. Dit deed zich voor het eerst voor omstreeks 7000 v. C. in het Midden-Oosten.

WAT ZIJN KENMERKEN VAN ZO'N LANDBOUWCULTUUR?

Kenmerkend voor landbouwsamenlevingen is dat ze - in tegenstelling tot jagersculturen - vaste woonplaatsen kennen, en grotere groepen die een groter beroep doen op sociale organisatie en organisatie van de besluitvorming.

Deze afbeelding geeft een voorbeeld van een boerendorp uit de nieuwe steentijd. De grote, relatief stevige boerderijen wijzen op permanente bewoning. Verder zijn akkers te zien die in het oerwoud zijn aangelegd door bomen te verbranden. Er is ook vee waar te nemen.

1.3 HET ONTSTAAN VAN STEDEN

Het ontstaan van de eerste stedelijke gemeenschappen.

In gebieden waar grote rivieren stroomden ontstonden de eerste stedelijke gemeenschappen. Riviergebieden zijn vruchtbaar. De mensen die zich er vestigden, gebruikten het rivierwater voor irrigatie (bevloeiing van het land). Dat gebeurde in verschillende delen van de wereld: in het Midden-Oosten, in India en in China. Door de irrigatielandbouw namen de opbrengsten toe en groeide de bevolking geleidelijk. Dorpen groeiden uit tot steden.

WAT IS EEN VOORBEELD VAN ZO'N VROEGERE STEDELIJKE GEMEENSCHAP?

Een goed voorbeeld is de stad Oer, gelegen in Mesopotamië, het stroomgebied van de Tigris en Eufraat (het tegenwoordige Irak). Het hoogtepunt van Oer lag omstreeks 2100 v. C., toen de stad enkele tienduizenden inwoners telde en het centrum was van de Soemerische beschaving.

Oer was geheel ommuurd. In het midden van de stad stond een tempelcomplex, dat ook diende als bestuurscentrum. Er regeerden koningen die werden bijgestaan door priesters en ambtenaren. Voor een drukbevolkte stad als Oer was een geordend bestuur noodzakelijk.